

KAPİTALİZMİN KAR ve HÜKMETME HIRSI DOĞAYI ve YAŞAMI SÖMÜRMEYE DEVAM EDİYOR. İLİÇ BİR KAZA DEĞİL, YAŞAMIMIZA VE YAŞAM KAYNAKLARIMIZA SALDIRIDIR!

KAPİTALİZMİN SON AŞAMASI NEOLİBERALİZM, SÖMÜRÜNÜN ÖNÜNDEKİ TÜM ENGELLERİ SERMAYE İŞBİRLİKÇİSİ DEVLET ELİYLE KALDIRARAK, YIKIM VE SUÇLARINI ARTTIRIYOR.

Madencilikğin sınırsız ve yıkıcı üretim/tüketim zinciri, doğaya, insan sağlığına, emeğine vahşi saldırısının sonucunu İliç'te de gördük. İnsanca yaşam için adil ve doğa ile uyumlu üretim sürecini örgütlemek yerine sermayenin işbirlikçisi olmayı seçen siyasi iktidar sessiz yığınları açlıktan gündelik politikalarla 'kurtararak' sistemini koruyor, doğa ve emek sömürsünü sermaye adına kolaylaştırmak için vahşi yıkımları yasallaştırıyor.

Maden şirketleri dünyanın her yerinde çevre felaketine neden olmakta iken, Türkiye gibi çevre duyarlılığı ve politikası olmayan ülkelerde ise daha büyük yıkımlar yaratmaktadır. Erzincan Valiliği tarafından yapılan açıklamada 21.06.2022 tarihinde İliç ilçesinde meydana gelen çevre felaketinde 20 m³ siyanür içerikli solüsyonun toprağa aktığı ifade edilmiş ve zehirlenen toprağın iş makineleri vasıtasıyla 'temizlediği' açıklanmıştır.

Öncelikle siyanür içerikli solüsyon valiliğin zannettiği gibi toprağa karışarak burada hapis olmamış, önemli bir kısmı hızlı bir şekilde gaz fazına geçmiş ve havaya dağılmıştır. Valilik hava kalitesine ilişkin hiçbir açıklama yapmamakta, toprağı taşıyarak sorunun çözüldüğü algısı yaratmaktadır. Bu durum çevredeki tüm canlı sağlığı için ciddi kanserojen risk anlamına gelmektedir. **Birincil risk budur ve bu riske dikkat çeken tüm uyarı ve itirazlarımıza karşın işletme, asla tatmin olmayacak sermaye biriktirme hırsı ile bu solüsyonun "çok daha hızla" buharlaştırılması için dehşet projeleri ile aylarca halkı ve ekosistemi bu birincil riske maruz bırakmıştır.** Siyasi irade ise gözler önünde uygulanan bu dehşet projeleri yoğun tepki ve itirazlara rağmen aylarca izlemekle yetinmiştir. **Unutulmaması gereken bir nokta da bu çalışmalar sonucunda tespit edilebilecek kirlilik konsantrasyonunun aslında hızlı buharlaşma nedeni ile gerçek kirliliğin/kontaminasyonun çok küçük bir miktarı olacağıdır.**

Böylesi bir kontaminasyon, insan sağlığı üzerinde baş ağrısı/dönmesi, nefes darlığı, bilinç kaybı ve kalp krizine neden olurken canlı çevreyi de aynı etkiler ile yok etmektedir. Toprakta hızla bileşik oluşturan ve toprağı asitlendirerek kullanılamaz duruma getiren siyanür içeriği asitlenen topraktan arsenik ve benzer zehirleyici etkide çözeltinin suya ve zamanla canlı besin zincirine karışmasına neden olacaktır. Bu durum oluşumu binlerce yıl olan toprağın kaybı ile birlikte su kaynaklarının ve tüm canlı yaşamın dolayısı ile ekosistemin tehdididir. Kontaminasyonun yaşandığı bölgede yıllarca ve sürekli su analizleri yapılarak arsenik davranışı takip edilmelidir. Toprağın kaldırılması bu riski yok etmemektedir.

Kontamine toprağın ise nasıl ve nerede 'yok edildiği' açıklanmamıştır. Alınan toprağın kalıcı etkilerini ve yayılımını görmek için karakterizasyon çalışma yapılarak kirliliğin boyutu belirlenmelidir. Bölgede; riskleri belirlemek amacıyla yüzey-yüzey altı toprağı, hava ve Fırat Nehrinden örnekler alınarak, insan ve diğer canlılar için kanser ve kanser dışı riskler belirlenmeli ve acil müdahale yapılarak ilk aşama tamamlanmalıdır.

ÇŞİD Bakanlığı tarafından Anagold Madencilik San. ve Tic. A.Ş.'ye kesilen 16 milyon 441 bin lira idari para cezası çevresel yıkımın yanında hiçbir anlam ifade etmemektedir. **Siyanürlü solüsyonun bu kalıcı yıkımının yanı sıra tüm ekosistem ve hatta besin zinciri kalıcı ağır metal tehdidine maruz kalacaktır.**

Yaşanan olay büyük bir facianın ilk habercisidir ve öngörülemez bir sonuç değildir. Birçok meslek örgütü ve toplum kuruluşu tarafından defalarca ilgili her kanaldan bu konuda tepkiler ve uyarılar yapılmıştır. **Öngörülebilir olması, üzerine uyarıların da yapılması bu sonucu doğrudan suç kapsamına sokmaktadır.** Firma ile birlikte siyasi idare ve yönetim doğrudan bu suçun ortağıdır.

Bu facia ile uluslararası mecraya sahip Fırat Nehri'nin bu şekilde kontaminasyonu ise suçun uluslararası suç olarak tanımlanabilmesine yol açacaktır. Siyanürlü solüsyonun doğrudan ve dolaylı olarak Fırat Nehri'ne ulaşması artık bir çevre riski değil, tüm havzayı tehdit eden, ekosistemde kalıcı hasarlar bırakacak olan, **yaşam alanlarımıza ve yaşam hakkımıza açık bir saldırdır.**

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası